

Sadržaj

1. UVOD.....	7
1.1 Uvodna razmatranja	7
1.2. Zadaci odjeljenja za kontrolu kvaliteta namirnica	13
1.3. Standardizacija i standardi	15
Literatura:	20
2. UPRAVLJANJE KVALITETOM U PROIZVODNJI.....	21
PREHRAMBENIH PROIZVODA.....	21
2.1. Uvodna razmatranja	21
2.2. KVALITET – PRISTUP PROBLEMATICI I DEFINICIJA TERMINA.....	23
2.2.1. Savremeni pristup problematici.....	23
2.2.2. Definicija termina	25
2.3. Sistem kvaliteta	29
2.3.1 Faktori kvaliteta (osnovne grupe).....	30
2.3.2. Savremeni pristup i metodi za utvrđivanje kvaliteta	36
2.4. Upravljanje kvalitetom i obezbeđenje kvaliteta (Standardi serije ISO 9000 – opšta razmatranja)	39
2.5. Standardi serije ISO 9000 (Model ISO 9001:1994(S) – zahtevi).....	55
2.5.1. Predmet i područja primene.....	55
2.5.2. Veza sa drugim standardima	55
2.5.3. Definicije	55
2.5.4. Zahtevi za sistem kvaliteta	56
2.6. Sistemi upravljanja (menadžmenta) kvalitetom (ISO 900:2000)	93
2.6.1. Uvodna razmatranja	94
2.6.2. ISO 9000:2000 – Sistemi menadžmenta (upravljanja) kvalitetom	94
2.6.3. ISO 9001:2000 – Sistemi menadžmenta (upravljanja) kvalitetom	101
Literatura.....	109
3. PRIMJENA HACCP U KONTROLI NAMIRNICA.....	111
3.1. Uvodna razmatranja	111
3.2. Istorijat HACCP sistema.....	112
3.3. Suština i ciljevi HACCP sistema	113
3.4. Osnovni principi HACCP sistema	115
3.5 Procedura za primjenu HACCP sistema	117

3.5.1. Formiranje tima za provođenje HACCP	117
3.5.2. Opis namirnice/proizvoda i opis distribucije namirnice.....	119
3.5.3. Prijedlog za upotrebu namirnice/proizvoda.....	119
3.5.4. Razvoj dijagrama toka tehnološkog procesa	120
3.5.5. Verifikacija dijagrama toka procesa.....	123
3.5.6. Provođenje analize rizika (Prvi Korak)	124
3.5.7. Identifikacija CCP-a u procesu (drugi korak).....	130
3.5.8. Utvrđivanje graničnih vrijednosti za preventivne mjere (treći korak)..	131
3.5.9. Izbor metoda za praćenje CCP-a (četvrti korak).....	132
3.5.10. Provođenje korektivnih aktivnosti (mjera) (peti korak)	134
3.5.11. Utvrđivanje metoda za verifikaciju haccp sistema (šesti korak)	135
3.5.12. Uspostavljanje zapisa i procedura za čuvanje zapisa (sedmi korak)	135
Literatura	138
4. Organizacija laboratorije za analizu namirnica	141
4.1. Uvodna razmatranja	141
4.2. Laboratorija.....	145
4.3. Kriterijumi za akreditaciju laboratorije za analizu namirnica	147
4.4. Organizacija i rukovođenje laboratorijom	149
4.5. Sistem kvaliteta, provjera i revizija	150
4.6. Osoblje (kadar)	152
4.7. Smještaj i prostor	153
4.8. Oprema i referentni materijali.....	154
4.9. Tačnost mjerenja i baždarenja	156
4.10. Metodi analize.....	156
4.11. Rukovanje uzorkom za analizu	160
4.12. Zapisi	161
4.13. Certifikati i izvještaji.....	162
4.14. Podugovaranje analiza	163
4.15. Vanjska podrška i snadbijevanje.....	163
4.16. Žalbe	164
Literatura	165
5. UZIMANJE UZORAKA.....	169
5.1 Principi uzimanja uzoraka.....	169
5.2. Uzimanje uzoraka čvrstog materijala.....	179
5.3. Uzimanje uzoraka tečnih materijala.....	182
5.4. Uzimanje uzoraka gasovitih materijala.....	183
5.5. Sprave za uzimanje uzoraka.....	184
Literatura:	190

6. METODI ANALIZE NAMIRNICA	191
6.1. Uvodna razmatranja	191
6.2. Metodi za određivanje kvaliteta	193
6.2.1. Hemijski metodi analize	193
6.2.2. Senzorni metodi analize	195
6.2.3. Biohemijski metodi analize	197
6.2.4. Instrumentalni metodi analize	198
6.3. Zahtjevi kod izbora analitičkih metoda i tačnost rezultata	202
6.4. Predstavljanje rezultata	205
6.5. Kvalitet rezultata	205
6.6. Statistička analiza	207
6.7. Laboratorija u fabrici za proizvodnju hrane	207
Literatura	210
7. HEMIJSKI METODI ANALIZE NAMIRNICA	211
7.1. Gravimetrijski metodi analize	212
7.2. Metodi volumetrijskih titracija	214
7.2.1. Reakcija neutralizacije	216
7.2.2. Kompleksometrijske titracije	217
7.2.3. Redoks titracije	219
7.2.4. Volumetrijski taložni metodi (precipitacija)	220
7.4. Metodi ekstrakcije sa rastvaračima	220
Literatura	220
8. INSTRUMENTALNI METODI ANALIZE	221
8.1. Metodi razdvajanja	221
8.1.1. Hromatografski metodi	225
8.1.2. Hromatografski metodi u analizi namirnica	225
8.2. OPTIČKI METODI ANALIZE	256
8.2.1. Teoretske osnove optičkih metoda	256
8.3. ELEKTROANALITIČKI METODI	277
8.3.1. Teoretske osnove elektroanalitičkih metoda	277
8.3.2. Potenciometrija	277
8.3.3. Potenciometrijska titracija	297
8.3.4. Amperometrija	307
8.3.5. Amperometrijska titracija	311
Literatura:	312

9. SENZORNI METODI ANALIZE.....	313
9.1 Uvodna razmatranja	313
9.2. Zapažanja pomoću čula	314
9.2.1. Vizuelni utisci.....	317
9.2.2. Olfaktorni utisci.....	319
9.2.3. Oralni utisci	322
9.2.4. Zvučni utisci	325
9.2.5. Hapte– kinestetski utisci.....	326
9.2.6. Pojam i opšte karakteristike teksture.....	326
9.2.7. Relacije između utisaka pomoću čula i zapažanja čula	328
9.3. Kriterijumi za ocenjivanje.....	329
9.4. Ocenjivači	330
9.5. Uslovi za senzorno ocenjivanje	331
9. 6. Uzorci koji se ocenjuju i uzimanje uzoraka	335
9.6.1. Uzorkovanje	335
9.6.2. Uzorci	335
9.7. Postupci ocenjivanja	336
9.7.1. Analitički (diskriminatorni) testovi	339
9.7. 3. Skale i rangovi.....	345
9.7. 4. Metod bodovanja (poentitanja).....	350
9.7.5. Testovi prihvatljivosti.....	351
9.8. Statistička obrada rezultata	354
Literatura:	354
10. SPECIFIČNI METODI ANALIZE POJEDINIH SASSTOJAKA NAMIRNICA. 359	
10.1. Uvodno razmatranje.....	359
10.2. Određivanje sadržaja vode i aktivnosti vode	359
10.2.1. Metodi za određivanje sadržaja vode	360
10.2.2. Fizički metodi za određivanje sadržaja vode.....	363
10.3. Određivanje sadržaja pepela i mineralnih materija.....	364
10.3.1. Određivanje sadržaja pojedinih mineralnih materija.....	367
10.4. Odeđivanje sadržaja proteina	369
10.4.1. Metod po Kjeldahl–u	369
10.4.2 Metod direktne destilacije	373
10.4.3. Metod po Dumasu	373
10.4.4. Metod bojenja.....	373
10.4.5. Formol titracija	374
10.4.6. Spektrofotometrijski metodi	374
10.4.7. Određivanje čistih proteina	375
10.5. Određivanje sadržaja masti	377
10.5.1. Metodi ekstrakcije sa rastvaračima	377

10.5.2. Volumetrijski metodi.....	380
10.5.3. Instrumentalni metodi.....	381
10.5.4. Određivanje vrste masti i ulja.....	381
10.6. Određivanje sadržaja ugljenih hidrata.....	383
10.6.1. Određivanje sadržaja svarljivih ugljenih hidrata.....	383
10.6.2. Određivanje sadržaja skroba.....	387
10.6.3. Određivanje sadržaja dijetetskih vlakana.....	388
10.7. Određivanje sadržaja vitamina.....	390
10.8. Određivanje sadržaja aditiva.....	392
10.9. Određivanje energetske vrijednosti namirnice.....	394
Literatura.....	396
11. STATISTIČKA ANALIZA REZULTATA.....	399
11.1. Uvod.....	399
11.2. Deskriptivne mjere.....	410
11.2.1. Mjere centralne tendencije.....	410
11.2.2. Mjere varijabiliteta.....	416
11.3. Teorijski rasporedi vjerojatnoće.....	419
11.3.1. Binomni raspored.....	421
11.3.2. Poissonov raspored.....	422
11.3.3. Hipergeometrijski raspored.....	423
11.3.4. Normalni raspored.....	424
11.4. Analiza na osnovu uzoraka.....	429
11.4.1. Statističko ocjenjivanje parametara osnovnog skupa.....	439
11.4.2. Testiranje statističkih hipoteza.....	440
11.4.3. Analiza varijanse.....	450
11.4.4. χ^2 Test.....	460
11.5. Kontrolne karte.....	466
11.6. Regresiona i korelaciona analiza.....	480
11.6.1. Prosta linearna regresija i korelacija.....	480
11.6.2. Višestruka regresija i korelacija.....	493
Literatura.....	498
Dodatak - Statističke tablice.....	501